

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО
ПРАВознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Лазур Я.В.
«19» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ПРАВОТВОРЧОСТІ У КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРАВІ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)
Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»
Освітня програма Право
Статус дисципліни обов'язкова
Мова навчання: українська

Ужгород – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія правотворчості у конституційному праві» для здобувачів вищої освіти галузі знань **08 Право спеціальності 081 освітньої програми** Право.

Розробник:

Петрецька Наталія Іванівна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».

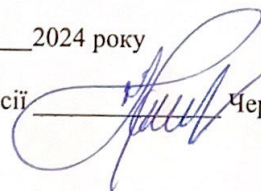
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *конституційного права та порівняльного правознавства*.

протокол № 3 від «19» червня 2024 року

Завідувач кафедри Бисага Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 8 від «19» червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Черевко П.П.

© Кафедра конституційного права та порівняльного правознавства 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,0	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання – 2,1 аудиторних-36 год для заочної форми навчання – 10	1-й	1-й
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового поточного контролю: письмова модульна контрольна робота	Самостійна робота	
	54	80
Форма підсумкового контролю: усна		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія правотворчості у конституційному праві»: ознайомлення здобувачів освіти із специфікою предмету; опанування системою знань з правотворчої (нормотворчої) діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування; оволодіння здобувачами освіти основними конституційно-правовими поняттями і категоріями, що відіграють основоположну роль у системі юридичних знань. У першу чергу, це пов'язано з розглядом питань, що стосуються предмету, структури, функцій теоретичного осмислення конституційно-правової дійсності, методології права; основних напрямів сучасного конституційного права, конституціоналізації суспільних відносин, концепцій праворозуміння, правоінтерпретації тощо.

У науковій літературі методологію конституційної науки, розглядають двояко: як сукупність певних елементів (принципів, прийомів та способів) пізнання і дослідження конституційно-правових явищ та процесів; як сукупність знань, теорію про пізнавальні та дослідницькі засоби конституційної науки та їх застосування. Досліджуючи методологію правотворчості до вивчення пропонуються державотворчі процеси, що впливали на формування права, при цьому вироблялися нові підходи та вимоги і до правотворчого процесу, в особливості одного з його різновидів- конституційного. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія правотворчості у конституційному праві» є: з'ясування основних особливостей правотворчого процесу в державі; творче засвоєння найбільш важливого джерела дисципліни – Конституції України, законодавчих та підзаконних актів, з якими пов'язана правотворча діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

Відповідно до освітньої програми для спеціальності «Право», вивчення дисципліни «Методологія правотворчості в конституційному праві» (ОК 06) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 9 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 10 Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 6 Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовної діяльності.

СК 13 Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК 14 Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати впливу на відповідні суспільні відносини.

СК 15 Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Методологія правотворчості у конституційному праві» вивчається на першому році навчання другого (магістерського) освітнього рівня і, відповідно, до структурно-логічної схеми освітньої програми «Право» опанування дисципліни не потребує попереднього вивчення освітніх компонентів у межах зазначеної освітньої програми.

Структурно-логічна схема ОП вивчення навчальної дисципліни «Методологія правотворчості у конституційному праві» (ОК 06) дає підґрунтя до опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): Практика нормотворення та правореалізації (ОК 02) та Актуальні проблеми конституційного права і процесу (ОК 07)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Методологія правотворчості у конституційному праві», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	РН 1
Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.	РН 2
Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	РН 3
Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	РН 4
Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	РН 6
Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	РН 7
Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	РН 8
Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	РН 10
Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.	РН 11
Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	РН 13
Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	РН 14
Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.	РН 15
Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	РН 16
Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.	РН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Методологія правотворчості у конституційному праві**»:

Очікувані результати навчання	Шифр РН
Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	РН 1
Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.	РН 2
Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	РН 3
Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	РН 4
Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	РН 6
Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	РН 7
Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	РН 8
Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	РН 10
Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.	РН 11
Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	РН 13
Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	РН 14
Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.	РН 15
Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	РН 16
Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.	РН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Основними видами навчальних занять є: лекція, практичне заняття, самостійна робота, індивідуальна робота, консультація.

Види навчальних занять проводяться у таких формах: пояснення, розповідь, навчальна дискусія, самостійна робота.

Методи навчання: пошуковий метод; логічні методи; спеціально-юридичні методи, зокрема феноменології; герменевтики; метод детермінізму; пояснювально-ілюстративний метод; метод мозкового штурму; метод проблемного викладу; дослідницький метод; робота в малих групах тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Методологія правотворчості у конституційному праві» проводиться в таких формах: активна робота на семінарських заняттях (зокрема, активна участь у дискусії та презентації матеріалу), тестування за допомогою системи Moodle .

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

	Поточне оцінювання та самостійна робота					Письмове тестування ТО	Модульна контрольна робота	Сумар на к-ть балів
M1	T1	T2	T3	T4	T5	Тест1	60	100
	5	5	5	5	5	15		
M2	T6	T7	T8	T9	T10	Тест 2	60	100
	5	5	5	5	5	15		

T1, T2 ... – теми

M1, M2.. - модуль

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	25	4	25
Письмове тестування	1	15	1	15
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, здобувачі освіти повинні написати модульну контрольну роботу, що оцінюються у діапазоні від 0 до 60 балів.

Модульна контрольна робота здійснюється у формі надання письмових відповідей на 60 запитань, кожне з яких оцінюється у 1 бал. Підсумкова кількість балів за модульну контрольну роботу складається із сукупності правильних відповідей на 60 запитань і не може перевищувати 60 балів.

Неявка чи невиконання модульної контрольної роботи оцінюється в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Екзаменаційна методика оцінювання. До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які мають підсумковий доекзаменаційний рейтинговий бал не менше 35.

Здобувач вищої освіти, доекзаменаційний рейтинговий бал якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити його до початку екзамену під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до екзамену, і у нього виникає академічна заборгованість.

Екзамен з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов усі модульні контролю та його влаштовує підсумкова доекзаменаційна рейтингова оцінка за навчальний рік. Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 35 до 59, екзамен складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на екзамені рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання екзамену оцінка не може бути менша за доекзаменаційний рейтинговий бал.

Екзамен проводиться в усній формі. Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань. Оцінювання результатів навчання на екзамені здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за екзамен вноситься у відомість обліку успішності.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знання здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюється за такими критеріями: оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) заслуговує здобувач освіти, який: всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання,

передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку **«добре» (82-89 балів, В)** – заслуговує здобувач освіти, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує здобувач освіти, який: в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** – заслуговує здобувач освіти, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку **«задовільно» (60-63 бали, E)** – заслуговує здобувач освіти, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** – виставляється здобувач освіти, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка **«незадовільно» (35 балів, F)** – виставляється здобувач освіти, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі освіти, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі освіти, які отримали не менше 35 балів (враховуються як результати модульної контрольної роботи та поточного контролю під час семінарської та самостійної роботи здобувач освіти).

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач освіти, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (менше 34 балів), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Методологія правознавства та методологія права в контексті формування системи правових цінностей

1. Поняття «методології» та поняття «помилки»
2. Поняття професійного методологування
3. Методологеми правотворчості: категорії, концепти, конструкти, концепція
4. Методи наукового пізнання
5. Методологічні підходи до розуміння поняття правових цінностей

Тема 2. Основи методології науки конституційного права: структура і тенденції розвитку

1. Методологія конституційної науки
2. Метод науки конституційного права
3. Метод конституційно-правового регулювання
4. Теоретико-методологічні та конституційно-правові підходи до визначення поняття конституційного процесу
5. Установчий процес в Україні та його стадії

Тема 3. Правотворчість та правозастосування

1. Правотворча діяльність та нормотворення.
2. Поняття та стадії нормотворчого процесу
3. Правозастосування

Тема 4. Правотворча техніка та юридичні помилки

1. Правотворча техніка як спосіб здійснення правотворчої діяльності
2. Юридичні помилки: поняття, властивості
3. Поняття та види правотворчих помилок
4. Правозастосовні помилки

Тема 5. Конституційна правотворчість

1. Верховенство природи Конституції: властивості та охорона
2. Правотворчість у конституційному процесі. Поняття конституційної процедури.
3. Поняття та значення конституційної реформи
4. Історія конституційного процесу сучасної Конституції України

Тема 6. Конституційність нормативно-правових актів

1. Ідея виникнення органів конституційного контролю
2. Суб'єкти забезпечення конституційності
3. Конституційна юстиція у системі правового захисту Конституції.
4. Висновки та рішення КСУ
5. Правові аспекти юридичної аргументації в судовій правотворчості

Тема 7. Законотворчість. Законодавчі процедури

1. Поняття та стадії законотворчого процесу.
2. Право законодавчої ініціативи.

3. Законодавча процедура в парламенті, визначені Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України
4. Акти ВРУ
5. Властивості закону
6. Конституційно-правові засади участі громадян у законодавчому процесі

Тема 8. Правотворча діяльність Президента України

1. Акти безпосередньої та опосередкованої нормотворчої діяльності Президента України
2. Особливості нормотворчої діяльності глави держави у реалізації ним своїх повноважень
3. Питання підзаконності актів глави держави
4. Письмові рішення глави держави, форма яких не передбачена Конституцією України
5. Підготовка проектів актів Президента України. Суб'єкти нормопроектного забезпечення Президента України
6. Реалізація актів глави держави

Тема 9. Юридична техніка нормотворчої діяльності органів виконавчої влади

1. Поняття, види та юридична техніка відомчої нормотворчої діяльності
2. Процедурно-процесуальні особливості нормотворчої діяльності Кабінету Міністрів України
3. Акти безпосередньої та опосередкованої нормотворчої діяльності КМУ
4. Нормотворча діяльність міністерств

Тема 10. Муніципальна правотворчість

1. Нормотворча діяльність голів та депутатів сільських, селищних та міських рад та їх виконавчих комітетів.
2. Правові засади містобудівної діяльності
3. Містобудівна документація

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1/2-ий семестр												
Модуль 1												
Тема 1. Методологія правознавства та методологія права в контексті формування системи правових цінностей	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Основи методології науки конституційного права: структура і тенденції розвитку	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 3. Правотворчість та правозастосування	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Правотворча техніка та юридичні помилки	5	2	-	-	-	3	9	1	-	-	-	8
Тема 5. Конституційна правотворчість	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Разом за модуль 1	45	10	8	-	-	27	45	5	-	-	-	40
Модуль 2												
Тема 6. Конституційність нормативно-правових актів	10	2	2	-	-	6	9	1		-	-	8
Тема 7. Законотворчість. Законодавчі процедури	10	2	2	-	-	6	9	-	1	-	-	8
Тема 8. Правотворча діяльність Президента України	10	2	2	-	-	6	9	-	1	-	-	8
Тема 9. Юридична техніка нормотворчої діяльності органів виконавчої влади	8	2	1	-	-	5	9	-	1	-	-	8

Тема10. Муніципальна правотворчість	7	2	1	-	-	4	9	-	1	-	-	8
Разом за модуль 2	45	10	8	-	-	27	45	1	4	-	-	40
Разом за семестр	90	20	16	-	-	54	90	6	4	-	-	80

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Методологія правознавства та методологія права в контексті формування системи правових цінностей	2	
2	Основи методології науки конституційного права: структура і тенденції розвитку	2	
3	Правотворчість та правозастосування	2	
4	Правотворча техніка та юридичні помилки		
5	Конституційна правотворчість	2	
6	Конституційність нормативно-правових актів	2	
7	Законотворчість. Законодавчі процедури	2	1
8	Правотворча діяльність Президента України	2	1
9	Юридична техніка нормотворчої діяльності органів виконавчої влади	1	1
10	Муніципальна правотворчість	1	1
	Разом	16	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Методологія правознавства та методологія права в контексті формування системи правових цінностей	6	8
2	Основи методології науки конституційного права: структура і тенденції розвитку	6	8
3	Правотворчість та правозастосування	6	8
4	Правотворча техніка та юридичні помилки	3	8
5	Конституційна правотворчість	6	8
6	Конституційність нормативно-правових актів	6	8
7	Законотворчість. Законодавчі процедури	6	8
8	Правотворча діяльність Президента України	6	8
9	Юридична техніка нормотворчої діяльності органів виконавчої влади	5	8
10	Муніципальна правотворчість	4	8
	Разом	54	80

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – пакет Microsoft Office, сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», платформа «MOODLE», додаток GOOGLE MEET, корпоративна електронна адреса на домені UZHNU.EDU.UA.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Пархоменко Н.М. Правотворення і правотворчість в умовах воєнного стану та миробудівництва : монографія / за заг. ред. Н. М. Пархоменко. НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; Київ : Парламентське вид-во. 2023. 307 с.
2. Практикум із нормотворчої діяльності : навч. посіб. / Л. Р. Наливайко та ін. Дніпро : ДДУВС. 2023. 246 с. [URL:https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/13897/1pdf](https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/13897/1pdf)
3. Козюбра М. І. Перамбула. Конституція України: науково-практичний коментар / Ю. Г. Барабаш [та ін.]; за ред. Р. О. Стефанчука, О. В. Петришина. Київ : ВАІТЕ, 2024. С. 12-14.
4. Петрецька Н.І., Машіка П.Ю. Проблематики методології конституціоналізму. *Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 30 червня 2023 р. Ужгород: 2023. 162-170 с.
5. Різник С.В. Конституційність нормативних актів: сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 542 с.
6. Нипка А., Ткаченко І. Правоутворення та його складові. *Актуальні питання права та соціально-економічних відносин. Збірник наукових статей*. Кропивницький : ЦІРоЛ. 2023. 276-284. URL: <https://vmuroi.kr.ua/wp-content/uploads/2023/05/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-1.pdf#page=276>
7. Чернецька О. В. Конституціоналізм і Конституція України: окремі аспекти співвідношення. *Ірпінський юридичний часопис*. № 1 (10). 2023. с. 37-44.
8. Погребняк В. «Судова правотворчість» і «судова нормотворчість» : лексико-семантичний аналіз. *Право України*. № 5. 2024. с. 33-57. URL: <https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagcd%3A3%3A1914739/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Aagcd%3A179924687&crl=c>
9. Берназюк О. О. Правовий висновок верховного суду як джерело суддівської правотворчості. *Аналітично-порівняльне правознавство*. № 6. 2023. с. 402-409. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/12/APP_06_2023.pdf#page=402
10. Добрянська Н., Гуцул В. Міністерство Юстиції України, як суб'єкт нормотворчої діяльності: стан, проблеми, перспективи. *Наукові перспективи*. №1. (31). 2023.

Допоміжна література

1. Чорнолуцький Р. В. Роль національної та міжнародної нормопроектної діяльності у процесі післявоєнного відновлення України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. №3 (83). 2024. с.410-420.

2. Шутак І. Д. Legal Technique of Normative and Contractual Legislation. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. №11. 2021. с.55-64.
3. Лапка О. Я., Пікуля Т.О. Принципи відомчої нормотворчості. *Київський часопис права*. №2. 2021. с. 23-30.
4. Калиновський Б. В., Кулик Т.О. Методологія дослідження конституційно-правових засад функціонування та розвитку місцевої демократії в Україні. *Філософські та методологічні проблеми права*. №1-2 (15-16). 2018. с. 45-55.
5. Коломійцев П. О. Забезпечення конституційної законності в діяльності юрисдикційних органів України : дис. ... д-ра філософії. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2023. 222 с.
6. Чорнолуцький Р. Нормопроекування в конституційному праві України: парадигма процесуально-стадійного забезпечення актуальних питань. *Evropský politický a právní diskurz*. №2. 2017. с. 54-60.
7. Голдовський А. Г. "Перспективи для реалізації права народу у законотворчості в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. №5. 2022. с.27-30.
8. Боброва Т. А. Негативна правотворчість та її роль в удосконаленні сучасного права.: дис...доктора філос. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2023. 210 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/24862>
9. Кривицький Ю. В. Теоретичні та практичні аспекти впливу судової правотворчості на судову реформу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. №82. 2024. с.89-97.
10. Кушакова-Костицька Н., Костицький, М. Філософські проблеми правотворчості. *Філософські та методологічні проблеми права*. №27. 2024. с.7-15. URL: <https://philosophy.naiu.kiev.ua/index.php/philosophy/article/view/1617/1606>
11. Соломонюк О. Історіографія дослідження судової правотворчості. *Право і суспільство*. № 2. Т.2. 2023. URL: http://pravoisuspiilstvo.org.ua/archive/2023/2_2023/part_2/7.pdf
12. Батанов О. (2024). Місце і роль рішень Європейського Суду з Прав Людини у системі джерел муніципального права. *Успіхи і досягнення у науці*. Серія Право. №2. ч.2. 2024. URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2\(2\)-12-26](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2(2)-12-26)
13. Онищук І. І. Вплив судової практики на трансформацію законодавства: правотворча роль конституційного контролю Верховного Суду США. *Альманах Права*. №14. 2023. с. 75-80
14. Васильєв С. В. Механізм юридичної конвергенції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. №2. 2023. с. 17-22. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/281175/275316>

Нормативно-правові джерела

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*, 1996, № 30, ст. 141 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08 2023 року № 3354-ІХ. *Відомості Верховної Ради*, 2023, № 93, ст.364 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
3. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997№ 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*, 1997, № 24, ст.170 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Про Конституційний Суд України: Закон України Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

5. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 року, № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2011, № 34, ст.343
6. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 року, № 1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2010, № 14-15, № 16-17, ст.133
7. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції від 17.07.1997 року № 475/97-ВР, *Відомості Верховної Ради України*, 1997, N 40, ст.263
8. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 року № 794-VII. *Відомості Верховної Ради*, 2014, № 13, ст.222 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
9. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 року, № 586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*, 1999, № 20-21, ст.190
10. Проект Закону України «Про Президента України» URL: <https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/pt/reports.leftcol?ptid=1434>
11. Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення: Постанова Верховного Суду України від 31.03.1995 року №5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-95#Text>
12. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 року, №228 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm> – Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія.
2. <http://www.lsl.lviv.ua/> - Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника.
3. <http://www.library.univ.kiev.ua> – Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
5. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України.
6. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> - каталог національних бібліотек країн світу.
7. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> - каталог електронних бібліотек України.
8. <http://www.nbuv.gov.ua/db/ref.html> - реферативна база даних НБУ ім. В.І.Вернадського (включаючи юридичні науки).
9. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> - передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В.І.Вернадського.
10. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/> - електронні наукові видання НБУ ім.В.І.Вернадського.
11. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> - енциклопедії та словники.
12. <http://www.lib.com.ua/> - електронна бібліотека.
13. <http://www.slovari.org> – каталог словників (у тому числі, юридичні)
14. <http://www.ebk.net.ua> – повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева).
15. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm> - юридична бібліотека (Україна)
16. <http://pravo.biz.ua/> - юридична бібліотека (Україна).
17. <http://www.vuzlib.net/> - економіко-правова бібліотека (оцифровані підручники)
18. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> – безкоштовна здобувач освітиська бібліотека юридичних ресурсів.
19. www.lawukraine.com - каталог юриста.
20. www.defence.com.ua - сам собі юрист.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)